

■ **Premiere**■ **proiecte**■ **mărturii**

15 septembrie: primul gong pe toate scenele țării, materializare a muncii desfășurate în cele 40 de colective de teatru dramatic. Am încercat să obținem, în zilele premergătoare ridicărilor de cortină, în etapa proiectelor, a afișării distribuțiilor și a primelor repetiții, câteva informații și câteva mărturii de creație, să alcătuim, așadar, „o cronică” în avangardă. Departe de a fi completă, această cronică în mers e, totuși, în măsură să ofere cititorilor o schiță a hărții noastre teatrale, o imagine, cuprinzătoare și grăitoare, a efortului constructiv depus de creatorii teatrului românesc, pentru a face din noul an teatral un timp semnificativ al culturii noastre socialiste.

Conferința de presă

Conform unei bune tradiții, la Consiliul Culturii și Educației Socialiste a avut loc, la începutul lunii septembrie, obișnuita conferință de presă dedicată deschiderii stagiunii teatrale, la care au participat numeroși ziariști și critici teatrali din întreaga țară. Cu acest bine-venit prilej, Constantin Măciucă, director în Consiliul Culturii și Educației Socialiste, a făcut o cuprinzătoare expunere, prezentând liniile de forță ale noului an teatral și coordonatele lui repertoriale.

Au apărut limpede cadrul programatic al caietului general de titluri, structurat pe baza principiilor și obiectivelor Programului de măsuri în domeniul muncii ideologice, funcțiile educativ-politice și estetice ale repertoriului. Noul repertoriu are un caracter deschis, titlurile noi, originale fiind predominante. Anul teatral va fi marcat de premiere absolute, ca și de piesele în premieră pe țară, coeficientul de inedit fiind — în proiecte, cel puțin — mai pronunțat ca altădată.

Firește, elementul central al repertoriului îl constituie piesele originale noi, care răspund la marile evenimente din calendarul anului: scenele vor marca sărbătorește împlinirea a 60 de ani de la făurirea statului național unitar, a 35-a aniversare a eliberării de sub dominația fascistă și 2050 de ani de la formarea statului centralizat geto-dac. Se

preconizează ca, din cele 301 premiere, 161 să revină titlurilor românești; dintre acestea, un număr de 64 apar ca premiere absolute. Mai eficientă apare colaborarea Direcției artelor cu dramaturgii, inclusiv cu biroul secției de dramaturgie a Asociației scriitorilor din București, ca și munca depusă de secretariatele literare pentru prospectarea și realizarea unor noi scrieri dramatice. Premierile acestui an datorate dramaturgilor noștri vor aduce la rampă lucrări străbătute de patosul umanismului socialist, meditații filozofice asupra condiției umane, evocări ale luptelor poporului nostru pentru libertate națională și dreptate socială. Comedia, satira de moravuri, cunosc o creștere cantitativă, după cum piesa pe teme de investigație etică câștigă în calitate expresiei. S-a subliniat intensificarea circulației titlurilor românești pe scenele teatrelor naționalităților conlocuitoare, ca și premierele, în traducere românească, ale operelor unor importanți dramaturgi maghiari și germani din țara noastră. Se observă o programare mai susținută a operelor mai puțin difuzate aparținând dramaturgiei noastre interbelice.

Capitolul dramaturgiei universale este bogat reprezentat, aici funcționând criteriul nouității (134 de titluri, dintre care 50 premiere pe țară); selecția pieselor a fost determinată, în principal, de valoare,

de semnificațiile politice ale operelor respective. Se constată lărgirea ariei de investigație geografică, apar în proiecte titluri din literatură mai puțin cunoscute publicului nostru, după cum s-a remarcat și o prospectare mai adâncă în trecut, promițându-ni-se opere inedite din secole îndepărtate. Dramaturgia contemporană este cu abundență prezentă (36 de piese din cele 50 de premiere inedite), secțiune în care ocupă locul cuvenit lucrările cu caracter militant, angajat, piese din dramaturgia țărilor socialiste. În expunere s-au analizat și neajunsurile proiectelor de repertoriu. S-a spus, pe bună dreptate, că prezența clasicilor pe afișe e totuși redusă, că unele scene, ale Naționalelor, mai cu seamă, sînt încă datorate cu mari spectacole publicului, că e încă subțire, mai ales în planul calității, capitolul de comedie, după cum tinăra generație nu găsește suficiente opere dramatice corespunzătoare nevoilor sale formative și instructive. A apărut ca atare necesitatea unui salt calitativ prin compunerea repertoriului de

perspectivă, a unui repertoriu-program gândit pe cîteva stagiuni, folosindu-se inventarul critic al repertoriului permanent, ca și bibliografia critică a dramaturgiei naționale, aflată în curs de elaborare. Expunerea a insistat asupra unui aspect relevant al stagiunii, și anume, permanența dezbaterilor. Formulele colocviale, numeroasele acțiuni (lunare) festivaliere înscrise pe agenda de lucru a oamenilor de teatru se definesc ca o coordonată indispensabilă a anului teatral, înscris, firesc, sub semnul marelui Festival național „Cîntarea României”.

O atenție sporită se va acorda în acest an scenografiei, în studiu aflîndu-se proiectul unui colocviu de scenografie, însoțit de o expoziție documentară de decoruri, afișe și programe. Expunerea a vizat și o seamă de alte aspecte importante ale noii stagiuni, ce se înscriu în continuitatea firească a muncii și a eforturilor oamenilor de teatru.

Rep.

Teatrul Național din București

Florian Nicolau, secretarul literar al Teatrului :

Fidel politicii sale repertoriale, a cărei dominantă este promovarea dramaturgiei naționale clasice și contemporane, Teatrul Național va prezenta în stagiunea aceasta, într-o nouă versiune scenică, capodopera literaturii noastre, **O scrisoare pierdută** (regia, Radu Beligan), **Gaițele** de Al. Kirilescu (regia, Horia Popescu), drama **Alexandru Lăpușneanu** de Virgil Stoenescu, după celebra nuvelă a lui C. Negruzzi (regia, Cristian Munteanu ; scenografia, Mihai Tofan), piesa **Dimineața la prînz și seara** de cunoscutul poet și dramaturg Marin Sorescu (regia, Sanda Manu), un spectacol înfățișînd lucrări a trei autori încă nejucați pe scena noastră : Teodor Mazilu, Dumitru Solomon, Ion Băieșu, precum și **Sintem și rămînem** de Paul Cornel Chițic, care are drept temă începuturile mișcării socialiste în țara noastră.

Din literatura universală, vom juca **Însemnările unui necunoscut** după Dostoevski (regia, Ion Cojar ; decorurile Dan Jitianu), **Generoasa fundație** de Antonio Buero Vallejo (regia, Horea Popescu ; de-

corurile Paul Bortnovschi), **Trei pe o bancă** de Aldo Nicollai (regia, Lia Niculescu ; scenografia, Mihai Tofan) și **Așteptîndu-l pe Godot** de Samuel Beckett.

Nădăduim că premierele prezentate în această stagiune vor întregi fericit amplul nostru repertoriu (în care atîtea spectacole ale anilor trecuți țin încă afișul), consolidînd și însuflețînd interesul și prețuirea de care activitatea primei scene se bucură în rîndurile publicului.

Opera Română

Petre Codreanu, directorul Operei Române :

— Inaugurăm stagiunea cu o lucrare românească în premieră absolută : **Ion Vodă** de Gheorghe Dumitrescu, pe un libret de Laurențiu Fulga.

— **Interpretul principal ?**

— Gheorghe Crăsnaru.

— **Alte lucrări românești ?**

— **Conu Leonida față cu reacțiunea**. Muzica, Matei Socor. Libretul... Nu s-a tăiat nimic, toate replicile lui Caragiale sînt foarte muzicale.

— **Conu Leonida și coana Efimița ?**

— Pompei Hărășteanu și Adriana Ștefănescu... Mai avem în lucru o piesă închinată Unirii Principatelor Române, **Pia-tră de hotar**. Compozitor și dirijor, Re-

mus Georgescu. Subiectul aparține lui Constantin Cîrjan. E o poveste imaginată în cadrul istoric al epocii.

— **Și, din literatura universală ?**

— **Hernani** de Verdi și un balet-diptic: **Preludiu la după-amiaza unui faun** de Debussy și **Daphnis și Chloe** de Ravel. Coregrafia, Amatto Checiulescu. De asemenea, în prima parte a stagiunii va veni, în schimb de experiență, Opera poloneză, cu spectacolul **Conacul cu stafii** de Stanislaw Moniuszko. Printre evenimente amintim vizita Baletului Teatrului „Kirov” din Leningrad și a Teatrului Academic de Operă și Balet din Sofia.

Teatrul Mic

Dinu Săraru, directorul Teatrului Mic :

Așa cum am mai avut prilejul să spun — ne-am angajat să arătăm că SE POATE. Adevărul este că nu se cere decât pasiune și ambiție, și, neapărat, muncă, fiindcă, eu cred, fără demagogie, că putem azi face Teatru la nivelul marilor talente de care dispunem. Continui să cred însă că munca cea mai grea, cea mai măcinătoare de energie și de nervi, trebuie dusă cu inerția, cu mulțumirea de sine și cu pierderea demnității profesionale. Experiența de astăzi de la Mic și experiența celor aproape zece ani de direcție teatrală la Radioteleviziune mi-au întărit convingerea că ceea ce trebuie neapărat reabilitat în viața noastră scenică este sentimentul demnității profesionale.

Și, acum, despre stagiune :

La 15 septembrie, un nou argument în favoarea întemeierii unei tradiții: recitalul extraordinar semnat de marea actriță Leopoldina Bălănuță și de Anda Călugăreanu, sub titlul **O parte dintr-o pasăre**. În continuare, un Pirandello, **Să îmbrăcăm pe cei goi**, în regia Cătălinei Buzoianu, cu doi scenografi tineri, Liana Manțoc și Andrei Both, și cu debutul Valeriei Seciu pe scena de la Mic. Inutil să spun cât aștept de la acest spectacol și de la prezența Valeriei Seciu, pe care, de asemenea, o consider o mare actriță. Apoi, o comedie englezescă, **Pluralul englezesc** de Alan Ayckbourn în regia Sandei Mantu, cu Rodica Tapalagă, al cărei debut strălucit la Teatrul Mic în **Unchiul Vania**, urmat de performanța, nu mai puțin strălucită, din **Nebuna din Chailot**, ne-a adus atâtea satisfacții; alături de ea, Valeria Seciu și Magda Po-

povici, adică o tripletă de vedete feminine, însoțite de Mitică Popescu, Vistrian Roman și Dan Condurache. Scenografia va aparține arhitectului Virgil Luscov. Am început, totodată, pregătirile la musicalul **Nu sînt Turnul Eiffel** după piesa Ecaterinei Oproiu, a cărui vedetă feminină va fi Carmen Galin. Punem tot sufletul în realizarea acestui prim musical politic pe o scenă românească. Secretariatul literar a definitivat versiunile scenice ale pieselor **Zbor de sticleți** de Dumitru Bobircă (regia : Sorana Coroamă) și **Se ridică ceața** de Florin Năstase. După Anul nou, ne pregătim să punem în scenă **Diavolul și bunul Dumnezeu** de Jean-Paul Sartre și pregătim versiunea românească a unei piese inedite de Tennessee Williams. Ne preocupă, în continuare, **Livada cu vișini** de A. P. Cehov, după cum ne gândim și la **Cymbeline** sau la **Poveste de iarnă** de Shakespeare. Vom continua să promovăm, așa cum am făcut pînă acum, scenografia tină, ca și regia tină, alături de regizorii teatrului. Sperăm să ne bucurăm de același cald și binevenit sprijin din partea Consiliului Culturii și Educației Socialiste și a Comitetului de cultură și educație socialistă al Municipiului București.

La Teatrul Mic vom continua, totodată, ciclul de conferințe intitulat, în stagiunea aceasta, „Teatrul și societate”, expozițiile de artă plastică, care, lărgindu-și tematica și participările, vor include și designul, precum și cenaclul și lansările de cărți de teatru în foaiet.

Teatrul Giulești

Cu **Elena Deleanu**, directoarea Teatrului Giulești

— **Deci, o stagiune nouă, cu două săli !**

— Chiar, cu trei — nu uitați Studioul de la Giulești. O stagiune nouă, care, pentru colectivul Teatrului Giulești, înseamnă un început de drum. Cele două săli, Giulești și Majestic, noua „ieșire la mare” a teatrului nostru, înseamnă, pentru noi, toți, un mare salt de calitate. Un salt pentru care ne pregătim cu grijă, cu răspundere, cu atenție, de ani de zile. La ora actuală, avem una dintre cele mai bune trupe din țară, o trupă aproape completă. Întotdeauna am spus că trupa

unui teatru, ca și o orchestră, trebuie să posedă toate instrumentele: degeaba ai trei pianе, dacă îți lipsește o piculină! ...Avem, apoi, o echipă serioasă de regizori, din generații diferite, care asigură gîndirea și realizarea profesională a montărilor. De ani de zile, pregătim schimbul de mîine al trupei și al regiei noastre, îmbogățim permanent colectivul, cu forțe artistice noi.

— **Ce afiș anunță teatrul, în acest an, semnificativ, marcant pentru istoria Teatrului Giulești?**

— Primul gong va fi auzit la spectacolul **Goana** de Paul Ioachim, în regia lui Alexa Visarion, prezentat, de cîteva ori, și la sfîrșitul sezonului trecut, dar conceput pentru Sala Majestic. În repetiții, **Dragoste periculoasă** de Theodor Mănescu și **A cincea lebădă** de Paul Everac. Două piese românești noi, valoroase, pe teme actuale, care vor interesa, neîndoios, publicul. Regia amîndurora o asigură tînărul director de scenă Tudor Mărăscu. Urmează **Oedip** de Sofocle, în regia lui Dinu Cernescu și scenografia lui Octavian Dibrov, și **Vilegiaturistii** de Gorki, sub semnătura regizorului Alexa Visarion.

Conform unei mai vechi tradiții, am programat o piesă pentru copii, „bătrînul” **Cocoșel neascultător** al lui Ion Lucian, gîndindu-ne la generațiile noi, care nu l-au întîlnit. Pentru Studio, actorul George Bănică pregătește un **coupé**, alcătuit din piese scurte românești, care vor avea și un traseu de turnee. Ne rămîn pentru partea a doua a stagiunii alte titluri: piesa lui Alexandru Sever **Îngerul bătrîn**, **Deșteapta pămîntului** de Victor Ion Popa, un musical original, fiind de fapt un spectacol de folclor ...Avem și alte proiecte, dar deocamdată să ne oprim aici.

— **Evident, teatrul are și alte activități...**

— Numeroase. Preocuparea permanentă pentru munca cu artiștii amatori, colaborarea cu aceste echipe; spectacole reprezentate în cluburi și în case de cultură, publicul nostru fiind extrem de larg, de numeros, de diferit. Considerăm teatrul un lăcaș, un **cămin**, un centru de cultură, și aria acțiunii sale depășește sfera spectacolului propriu-zis. Organizăm în foaiere expoziții, organizăm seri de poezie, întîlniri complexe cu spectatorii. Ne preocupă, îndeosebi, tineretul, educarea lui, instruirea și desfătarea lui. Publicul nostru, în majoritate, e format din tineri, iar eroii pe care îi prezentăm pe scenă sînt tineri!

Teatrul „Nottara“

Florica Ichim, secretarul literar al Teatrului, ne comunică:

Întîia premieră absolută va fi piesa lui Horia Lovinescu **Jocul dragostei și al vieții**. Regia, Dan Micu; interpreți, George Constantin, Ștefan Iordache, Alexandru Repan și Dana Dogaru. Vor urma: o piesă de Labiche, **Cu mița-n sac**, tot în regia lui Dan Micu, decoruri, Sică Rusescu, costume, Lidia Radian, și **Mizantropul** de Molière, în traducerea, regia și decorurile lui Dan Nasta. Costumele le va realiza Constantin Russu. În rolul principal, Alexandru Repan.

Alte trei piese românești vor completa repertoriul acestui început de stagiune: **Rouă pe trotuare** de Dan Tărchilă, piesă care evocă eroicele lupte de la 13 decembrie 1918, pusă în scenă de Cristian Pepino, cu Emil Hossu și Catriinel Paraschivescu, în rolurile principale; **Scoica de lemn** de Fănuș Neagu, în regia lui Dan Nasta; și **Cinci romane de amor** (cinci piese) de Teodor Mazilu, pe care le va pune în scenă George Rafael. Să reținem că toate piesele românești sînt premiere absolute.

Teatrul „Ion Creangă“

Alceu Popovici, directorul Teatrului:

După ce am încercat, în stagiunea trecută, un Brecht, un Radu Stanca, un Mircea Sîntimbreanu și un Tudor Popescu, pîtrundem în noua stagiune cu un repertoriu clarificat și destinat, cu precădere, copiilor.

Ne întorcem la sursa basmului românesc, la izvorul lui, prin Victor Eftimiu, cu **Înșir’te mîrgărite** (regia, Olimpia Arghir, piesă-piatră de încercare pentru orice colectiv. Dorim să realizăm un spectacol pur în poezie și culoare, nu o parafrază și nici o parodie, ci un basm frumos, pentru sufletul copiilor de toate vîrstele.

Cornel Todea dă viață scenică piesei **Trei grășuni** de I. Oleșă, o satiră elocventă la adresa tiraniei și a împilării. Lumea circului, trei obezi potențați, umor, dramatism, culoare, iată „argumentele” piesei dramaturgului I. Oleșă, din „familia” lui Ilf și Petrov. Se poate, un teatru pentru copii fără **Albă ca zăpada**? Nu se poate! Atunci, o vom avea și noi.

Micul prinț ne va duce, în carlinga lui Saint-Exupéry, spre lumea visului și a unui umanism vibrant, iar **Wilhelm Tell** (într-o versiune specifică), către ideea de libertate și demnitate națională. Să nu fim modești și să amintim că aceasta din urmă va fi, așa cum se spune, „o premieră pe țară“.

Vrem să deschidem un „studio al basmului românesc“, să abordăm și piese pe teme tehnice și științifice, spectacole de poezie, vom fi alături de copii, ajutându-i să obțină lauri și la învățătură și la „Cîntarea României“. Proiecte multe, ca și visurile copiilor...

Iar autorul acestor rînduri a încheiat o nouă piesă cu șoimi, despre șoimi, cu titlul **Cine se teme de crocodil?**

Noi, nu !

Deci... Criticii pot să poftească...

Teatrul „Țândărică“

Margareta Niculescu, directoarea Teatrului „Țândărică“:

— Pregătim pentru premieră **Till Eulenspiegel**, o dramatizare semnată de Theodor Mănescu, după De Coster. Spectacolul va fi pus în scenă de Cătălina Buzoianu, în scenografia lui Mihai Mădescu; marionetele și măștile aparțin Liane Axinte, iar muzica e compusă și interpretată de Mircea Florian. În continuare, **Pescarul și norocul** de Cristian Pepino, altă prelucrare liberă, pe motive din **Povestea vorbeii** a lui Anton Pann. Regia o va semna Irina Niculescu, scenografia, Antonio Albici. Urmează **Don Quijote**, inspirat din poemul simfonic al lui Richard Strauss. Direcția de scenă, Ștefan Lenkisch, scenografia, Mioara Bescu.

— **La ce lucrează Margareta Niculescu?**

— **La Făt frumos din lacrimă**, poem simfonic de Ștefan Niculescu, inspirat de basmul lui Mihai Eminescu, și la un spectacol de poezie, avînd-o ca protagonistă pe Anda Călugăreanu. Titlul: **Anda Călugăreanu — Poezii și cîntece pentru copii**.

Teatrul de Operetă

— Pregătim **Poveste din cartierul de vest** de Leonard Bernstein — ne anunță **Nicolae Stănescu**, secretar literar, un musical celebru, mai ales în America,

unde a întrunit pînă acum 2.000 de reprezentări, o lucrare foarte interesantă muzical și tematic.

— **Ce tratează?**

— Închipuiți-vă povestea tragică a lui Romeo și a Julietei, mutată într-un cartier mărginaș al New York-ului.

— **Și cine o „mută“ pe scena Operetei?**

— George Zaharescu, care semnează regia, și Liviu Cavassi — conducerea muzicală.

— **Alte premiere?**

— **Vinzătorul de păsări** de Zeller, o capodoperă a genului, și, în întîmpinarea celei de-a 120-a aniversări a Unirii, **Violete de Parma**, compoziția lui Elly Roman pe un libret de Val Săndulescu: un episod din viața luptătorului unionist Costache Negri. Cu această lucrare intenționăm să participăm și la ediția a II-a a Festivalului „Cîntarea României“...

— **Unde, la ediția trecută, ați cucerit un premiu cu...**

— Da, premiul I, cu **Eternele iubiri**, cu care, dealtfel, vom deschide sezonul artistic.

Teatrul „Bulandra“

Directorul Teatrului „Bulandra“, Emil Riman, a refuzat să răspundă la această anchetă, exprimîndu-și astfel supărarea față de un articol publicat în „România liberă“, al redactorului-șef al revistei noastre, criticul de teatru Radu Popescu. Refuzul și motivul refuzului au fost comunicate redactorului nostru Mira Iosif și redactorului-șef adjunct Theodor Mănescu.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri“ din Iași

— **Cu ce începeți?** — o întrebare de rigoare, adresată lui **Mircea Filip**, secretar literar.

— Reluăm **Acești nebuni fățarnici** de Teodor Mazilu. La Iași, piesa lui Mazilu își păstrează încă aerul proaspăt, de pre-

— S-au prezentat decît cîteva spectacole, la sfîrşitul stagiunii trecute... Şi, apoi, după părerea noastră, este cel mai bun spectacol, cu un text românesc, din ultimii ani.

— **Cel mai bun spectacol ieşean, probabil... Pînă una-alta, ce premieră nouă dă publicului ?**

— O restanţă din stagiunea trecută, **Dansul morţii** de Strindberg, lucrată de Sorina Mirea, împreună cu Dan Jitianu (scenografie). Urmează **Livada cu vişini**, în viziunea Ancăi Ovanetz şi a lui George Dorosenco. Şi **Livada cu vişini** este, de fapt, o restanţă, premiera ar fi putut avea loc în stagiunea trecută, dacă distribuţia ar fi fost optimă, de la început. Tot în această stagiune, regizoarea Anca Ovanetz îşi va continua colaborarea cu noi, montînd şi **Anecdotele provinciale** de Vampilov.

Paralel cu pregătirea titlurilor anunţate, vom deschide Studioul; sala, complet renovată, va găzdui o premieră de D. R. Popescu. Odată depăşit momentul inaugural al stagiunii, vom oferi şi alte noutăţi: regizoarea Sorina Mirea va începe repetiţiile unei premiere pe ţară — **Paznici de noapte** de Stratis Karras —, iar Călin Florian îşi va continua lucrul început la **Pădurea împietrită** de R. Sherwood.

— **Dacă nu ne înşelăm, Călin Florian lucrează acest spectacol tot din stagiunea trecută...**

— Într-adevăr, repetiţiile au început mai de mult, apoi, prin plecarea unor actori, lucrurile au rămas pe loc, au existat noi tentative de reluare a lucrului, şi munca a fost iar sistată... În fine, de data aceasta, premiera va ieşi la lumină. Mai figurează, pe afişele noastre, **Antigona** de Sofocle, pentru a cărei montare l-am invitat pe tînărul Tudor Florian, ca şi **Căpitanul din Köpenick** de Carl Zuckmayer, o piesă scrisă în Germania interbelică, aflată în repertoriul nostru de perspectivă de mai mult timp, şi care, după studiul regizorului Cristian Hadji-Culea, va intra în producţie tot în acest an.

— **Ce nume noi de actori vor apărea în distribuţii ?**

— În primul rînd, cei doi absolvenţi repartizaţi: Mirela Gorea şi Adrian Pintea. Apoi, Adrian Finţi, un tînăr actor care a reuşit la concursul nostru.

Aş mai aminti convenţia încheiată cu Teatrul „Juliusz Osterwa” din Lublin (R. P. Polonă), în vederea unui schimb anual de spectacole şi turnee. Un regizor polonez va monta la Iaşi o piesă contemporană şi, desigur, un regizor de la teatrul nostru va pune în scenă o piesă românească contemporană la Lublin.

Teatrul Naţional din Craiova

Mircea Cornişteanu definitivează, pentru gongul inaugural al stagiunii, **Gaiţele** de Al. Kirîţescu. Iosefina Stoia, Nicoleta Oancea, Valeriu Dogaru, Nae Mazilu, Petre Gheorghiu-Dolj sînt printre interpreţi.

Cu **Marion Delorme**, drama lui Victor Hugo, se continuă bunul exerciţiu al dramaturgiei romantice. Regia, Georgeta Tomescu, scenografia, V. Penişoară-Stegaru; protagonişti, Georgeta Luchian şi Dan Werner.

Devenit tradiţional pentru craioveni, turneul în ţara vecină şi prietenă R. P. Bulgaria se va desfăşura anul acesta, la începutul lui octombrie, cu **Noaptea furtunoasă** de Caragiale şi **Filfizonul pedepşit** de Vanbrugh. În foaietul de repetiţii, se află şi dramatizarea lui Virgil Stoenescu, **Clipa**, după romanul lui Dinu Săraru, în regia Valentinei Balogh.

Teatrul Naţional din Timişoara

Doina Popa, secretar literar al Naţionalului timişorean, ne transmite:

— Stagiunea va începe cu **A cincea lebadă** de Paul Everac (regia, Emil Reus; scenografia, Doina. Almăşanu Popa), pentru ca, apoi, să oferim publicului timişorean o comedie de Pierre Chesnot, **Pielea ursului...** din pădure, desigur...

— **Despre care se zice că nu e bine s-o vinzi.**

— Acesta este şi tîlcul piesei. Regia o semnează Dan Radu Ionescu, iar scenografia, Virgil Miloia. Pentru publicul tînăr şi pentru copii, pregătim **Emil şi detectivii** de Erich Kästner, traducere şi adaptare de Tudorel Popa; regia, Dan Radu Ionescu. Deocamdată, atît !

Teatrul German de Stat din Timişoara

Hans Linder, directorul Teatrului:

— Stagiunea o vom începe cu comedia muzicală **Terese Krones** de Norbert Petri şi Hans Kehrner. Premieră absolută. O pune în scenă Margot Göttlinger, în scenografia lui Francisc Kovacs. Conducerea muzicală, Wolfgang Binder. Urmează o piesă din repertoriul clasic, **Alcadele din**

Zalameea de Calderon, în regia lui Gheorghe Miletineanu și scenografia lui Dragoș Georgescu. În studiu, o piesă de Shakespeare, poate **A 12-a noapte**, poate **Totul e bine când se sfârșește cu bine**. Să vedem ce vor prefera regizorul Cristian Hadji-Culea și scenograful Traian Zamfirescu. Proiectăm o altă premieră absolută: **Amar e drumul spre Palermo**, de Wertheimer Ghika, o dramă — așa cum sugerează și titlul — despre tristul sfârșit al marelui revoluționar pașoptist Nicolae Bălcescu. Mai notați un spectacol-revistă, tot premieră absolută, **Doă cravate** de Georg Keiser, în regia lui Werner Sreše din R.D.G. și în scenografia lui Francisc Kovacs. Pentru sala Studio, pregătim, la deschidere, două piese: **Poftă de cireș timpuriu** de A. Osiecka și **Conversație în casa von Stein** de Peter Hacks. O serie de reluări din stagiunea trecută vor îmbogăți noul sezon artistic.

Teatrul de Stat din Tîrgu Mureș

Dan Alecsandrescu, regizor, directorul Teatrului:

— La finele lunii septembrie, două premiere inaugurale: **Floriile unui geambaș** de Sütő Andras, la secția română în regia subsemnatului și în scenografia lui Mircea Matcaboji. Protagonisti, Mihai Gingulescu, Ion Fiscuteanu, Micaela Caracas.

Și **Noaptea pe asfalt** de Theodor Mănescu, la secția maghiară, în regia lui Hunyadi Andras. Protagonisti: Ferenczy Csongor și Borbath Otilia. Ambele spectacole vor fi jucate la Sala mare a teatrului.

— Și la Sala mică?

— Tot în premieră, piesa Ecaterinei Oproiu, **Interviu**, în regia Ralucai Iorga-Mindrilă și în scenografia Teodorei Dinulescu.

— Reporterii?

— Melania Ursu și Alexandru Morariu, doi actori plini de dinamism.

— Alte proiecte?

— Un turneu în vestul țării: **Domnișoara Nastasia** de G. M. Zamfirescu, spectacol al secției maghiare, și **Povestea dulgherului** de Radu Stanca, montare a secției române.

— Ce ne poate spune regizorul **Dan Alecsandrescu** despre **Floriile unui geambaș**?

— Scriitura lui Sütő Andras obligă la spectacole bune, de calitate. În cadrul strict istoric oferit de piesă, noi concepem un spectacol care să stigmatizeze despotismul, opreliștile în calea dezvoltării firești, normale, a omului.

Teatrul de Stat din Oradea

La secția română, ne informează **Elisabeta Pop**, secretar literar, în repetiții finale se află un Pirandello, **Astă seară se improvizează**, în regia lui Alexandru Colpacci și în decorurile lui Dan Jitianu. Urmează noua piesă a lui Mircea Bradu, **Inima**, scriere inspirată din istorie (amintim că avem tradiția reprezentării pieselor istorice, acestea va fi a patru-sprezecea, pe afiș), dedicată aniversării Unirii din 1918, reprezentație cu care vom marca, sărbătorește, și 50 de ani de la înființarea Teatrului de Vest din Oradea. Paralel cu aceste spectacole, vor intra în repetiții **Schimbul** de Paul Claudel, în direcția de scenă a lui Sergiu Savin, și o premieră pe țară, **Micii farisei** de Dimitrios Psatas, în regia lui Farkas Istvan. În programul nostru figurează, de asemenea, ca în fiecare an, un text pentru micii spectatori; așadar, **Inimă de cristal** de scriitorul sovietic Lev Ustinov. Printre proiectele importante, **O scrisoare pierdută** de Caragiale, în regia lui Alexandru Colpacci, și **Un dușman al poporului** de Ibsen, spectacol încredințat regizorului Alexa Visarion, invitatul nostru. Publicul orădean e extrem de amator de comedie și de comedie muzicală, în consecință ne-am înscris în plan **Madame Sans-Gêne** a lui Sardou. ...Și, să nu uităm manifestarea orădeană, cu caracter republican, **Săptămîna teatrului** scurt, pentru care am început pregătirile.

La secția maghiară, anunță **Böölöny Sándor**, secretar literar, primul gong al unei premiere va bate pentru **Jocul** de Ion Băieșu. În continuare, **Kir Ianulea**, prelucrarea scriitorului maghiar Mehes György după Caragiale, în viziunea regizorului Farkas Istvan. În proiect, **Minciuna binefăcătoare**, piesă originală de Szekely Janos, și, din dramaturgia clasicului orădean Szigligeti Ede, **Orfana**. Ne mai propunem **Nunta insingerată** de Lorca, piesa dramaturgului maghiar din R. P. Ungaria, Csúrka Istvan, **Timpul uzează totul**, precum și **Tango** de Mrožek, montare promisă de regizorul Alexandru Colpacci.

Mircea Bradu, dramaturg, directorul Teatrului:

— Ce reprezintă **Inima**?

— O nouă pagină dramatică inspirată din istoria noastră. Mi-am propus un ciclu de piese pe această temă, din care am scris pînă acum **Appullum**, **Noapte albă**, **Vlad Tepeș** în ianuarie, **Hotărîrea**, cea din urmă dedicată actului Independenței din 1877. În **Inima** încerc să oglindesc lupta maselor și a intelectualilor din

Transilvania, pentru cauza Unirii cu țara. Ca și în **Hotărîrea**, apar și aici figuri autentice, cîțiva memorandiști, Lucaciu, Rațiu și alții. „Inima” simbolizează. — cum declară un personaj, într-un discurs — unitatea tuturor românilor. Fiecare om are o singură patrie, așa cum are o singură inimă.

Teatrul Maghiar de Stat din Sfîntu Gheorghe

Sylvester Lajos, directorul Teatrului, ne anunță că în prima parte a stagiunii spectatorii vor vedea **Noaptea pe asfalt** de Theodor Mănescu, în premieră absolută, realizată de Constantin Codrescu, regizor-oaspete; urmează **Fundația** de A. Buero Vallejo, în regia lui Seprödi Kiss Attila, **Cain și Abel** de Sütő Andras, în direcția de scenă a lui Völgyesi András, și **Logodnicul nestatornic** de Tamasi Aron, spectacol încredințat veteranului regizor Tompa Miklós. Ne-am adresat lui Constantin Codrescu, profesor, șeful catedrei de actorie la Institutul „Szentgyörgyi Istvan” din Tirgu Mureș, secția română, regizorul spectacolului **Noaptea pe asfalt**.

Constantin Codrescu:

Noua piesă a lui Theodor Mănescu este o dramă ardentă, de idei și de fină analiză psihologică, avînd în centru omul care caută adevărul, omul care gîndește liber de prejudecăți, gata să-și sacrifice liniștea și confortul, pentru a dobîndi dreptul la proclamarea adevărului aflat. În jocul dialectic al contradicțiilor, ni se înfățișează, totodată, și momentul de eroare, sesizăm și poziția unui om care poate greși — tot în numele adevărului. Ca om de teatru, care am montat nenumărate piese pe nenumărate scene — regia nu e, pentru mine, un capriciu, o practică de 28 de ani, în cei treizeci de ani ai mei de teatru — țin să remarc calitatea colectivului de la Sfîntu Gheorghe. Un colectiv disponibil, receptiv la nou, cu oameni care își respectă meseria.

Teatrul Dramatic din Constanța

Romeo Profit, secretarul literar al Teatrului:

— La Constanța, stagiunea abia s-a încheiat, ultimele premiere fiind cele lansate la Serile de teatru antic: **Legendele Atrizilor**, în regia lui Silviu Purcărete, și **Fintina Blanduziei**, în direcția de scenă a lui Constantin Dinischiotu.

Ne pregătım intens pentru noi ridicări de cortină: mai întîi, piese originale, deci, premiere absolute: **Scaunul pe roțile** de

Eugen Lumezianu (în direcția de scenă a lui Ion Maximilian) și **Nu toți ne naștem la aceeași vîrstă** de Tudor Popescu (regia, Constantin Dinischiotu); mai avem în studiu și alte piese ale unor debutanți...

— **Un teatru norocos pentru debutanți. Alte teatre îndrăznesc mai puțin. Aveți, de acum, rutina noului...**

— Ne place să-i descoperim noi pe cei care se izbesc de rutina altora.

— **Din dramaturgia universală, ce ați descoperit?**

— Piesa lui Leonid Andreev **Cel care primește palme**. Regia o va semna Ion Maximilian. De asemeni, ne pregătım pentru cea de-a doua ediție a Festivalului de teatru politic, pentru Colocviul despre arta comediei de la Galați (unde vom participa cu **Cercul pătrat** de V. Kataev) și pentru Săptămîna teatrului scurt de la Oradea (o piesă de Eugen Lumezianu).

Teatrul Dramatic Bacovia din Bacău

Carol Isac, secretarul literar, ne comunică afișul stagiunii: Nouă premiere, dintre care trei titluri inedite: **Iancu**, **domnul moșilor** de Stelian Vasilescu, **Suspiciunea** de Ștefan Oprea și **Făt-Frumos din tei**, dramatizare după Mihai Eminescu de Const. Paiu. Capitolul piesei originale e completat cu **Interviu** de Ecaterina Oproiu, iar dramaturgia universală e bogat reprezentată prin Cehov (**Trei surori**), Shakespeare, (**Cum vă place**), Brecht (**Opera de trei parale**) și Lope de Vega, cu un titlu neprezentat pe scenele noastre, **Prodigiosul principe**.

Ion Olteanu, regizorul piesei **Iancu**, **domnul moșilor** de Stelian Vasilescu, spectacolul inaugural al stagiunii băcăuane, ne declară:

Piesa lui Stelian Vasilescu evocă un capitol dramatic din lupta românilor din Transilvania, pentru drepturi naționale. **Iancu** este un adevărat simbol al luptei pentru eliberarea socială și națională. În piesă ne este relevată încercarea revoluționarilor români și a celor maghiari — din păcate eșuată — de a se uni în lupta comună pentru drepturi sociale și politice, precum desființarea șerbiei, ștergerea robotei, neplata pămîntului, încercare sabotată de clasele stăpînitoare maghiare.

Colaborez cu Teodora Dinulescu (decoruri) și Maria Bortnovschi (costume), iar în distribuție am apreciați actori băcăuani — Liviu Manoliu, Liviu Rus, Constantin Coșa, Sică Stănescu, Florin Gheuca, Constantin Constantin, Radu Mușeteanu, Mihai Drăgoi etc.

Teatrul „Victor Ion Popa” din Birlad

Activitate intensă, pe șantier, mai multe spectacole. Primul gong : **D-ale carnavaului** de Caragiale. Regia, Adrian Lupuși Magdalena Klein, scenografia, Radu Corciova, muzica, Iosif Hertea. „Intenționăm — ne spun autorii spectacolului — să înfățișăm publicului birlădean o lume scoasă, o clipă, de sub colb, o lume cu o veselie frenetică, dar forțată, artificială, petrecerea unor fanteze. O distribuție tânără va asigura, sperăm, succesul reprezentației”. În repertoriul stagiunii, primele titluri : **Fire de poet** de O'Neill, **Citadela sfărmată** de Horia Lovinescu, regia Cristian Nacu, și **Da** de Gabriel Arout, text în premieră pe țară, în regia lui Alexa Visarion.

Teatrul Municipal „Maria Filotti” din Brăila

Gheorghe Lupașcu, secretarul literar :
— Primul gong : **Omul din baie**, premieră absolută, piesă de Mircea Radu Iacoban, care tratează, cu pasiune și maturitate, o problemă de etică, și, anume, conflictul dintre conștiința revoluționară și rutină. În scenografia lui Radu Corciova, regizorul Gheorghe Milețianu a încredințat rolurile principale actorilor Petre Simionescu, Petre Cursaru, Marilena Negru, Ana Cristi.

— **Alte acțiuni deosebite, din prima parte a stagiunii ?**

— În colaborare cu actorii amatori, teatrul nostru a înscris în repertoriu piesa într-un act a lui I. D. Șerban, **Pragul conștiinței civice**. Regia aparține tânărului Țino Geirun. Conform obiceiului încetățenit aici, vom juca la Șantierul naval, la Uzinele „Progresul” etc. Premiera, desigur, va avea loc într-un cadru muncitoresc. Apoi, Marius Popescu va da premiera **Anecdotelor provinciale** ale lui Vampilov, în scenografia Olimpiei Damian-Ulmu. Vor evolua actorii Ruxandra Petru, Mircea Valentin, Nicolae Budescu, Elena Aciu, N. Cioroiu.

Teatrul de Nord din Satu Mare

Secția română

Mihai Raicu, regizor :

Începutul de stagiune înseamnă emoție, dar înseamnă și bucurii și speranțe : piese noi, roluri noi, sarcini noi de producție. Într-un colectiv mic, ca acela al secției române de la Teatrul de Nord din Satu Mare — oraș cu tradiții culturale, cu public divers — repertoriul noii stagiuni pune, în mod evident, și problema gustului. Nu ne putem mulțumi să avem în staluri numai pe iubitorii statornici ai teatrului, adică publicul deja constituit, ci trebuie să pătrundem cât mai adânc în masa spectatorilor „prezumtivi” și să-i transformăm într-un public permanent, stabil.

Cu actorii, puțini, de care secția română dispune în prezent, vom încerca să realizăm un repertoriu variat și, totodată, interesant.

Stagiunea noastră se deschide cu două premiere : **Goana** de Paul Ioachim (regia, Nicoleta Toia ; scenografia, Vasile Rotaru) și **Micul infern** de Mircea Ștefănescu (omagiul aniversar adus autorului), în regia subsemnatului și în scenografia Deliei Ioaniu. Vom relua spectacolele **Scene din viața unui bădăran** de Dumitru Solomon, **Jos masca**, balaure de Costin Popescu și **Orașul nostru** de Thornton Wilder.

Pe parcurs, vor intra în lucru **Dragoste periculoasă** de Theodor Mănescu și **Întîlnire la Senlis** de Jean Anouilh, ambele, în regia lui Ion Deloreanu. Pînă la 31 decembrie 1978, ne propunem să realizăm și un basm în versuri de Valentin Avrigeanu : **În noaptea cînd se schimbă anul**. Pentru a doua parte a stagiunii, am proiectat următorul afiș : **Dimineața, la prînz și seara** de Marin Sorescu, **Casa mare** de Ion Druță, **Alchimie și dragoste** de Giordano Bruno și **Castelul din Carpați** de Anda Boldur, după Jules Verne. Paralel, Studioul nostru își va relua activitatea cu recitaluri din Blaga, Minulescu și poeți sătmăreni.

Secția maghiară

Acs Alajos, directorul Teatrului :

Stagiunea se deschide cu **Gaițele** de Kirîțescu, în regia Nicoletei Toia, conform dorinței noastre de a oferi o comedie clasică românească pentru marele nostru public. Avem pe afiș **Tango** de Mrožek, **Noi, bărbații** de Mehes György și **Diamantele negre** de clasicul maghiar Jokai Mór. Ne pregătim să sărbătorim, în luna octombrie, cei 25 de ani ai secției maghiare

și deceniul de activitate a secției române, un eveniment și o sărbătoare comune, pe care nădărdim să le onorăm, prezentând publicului nostru cele mai izbutite spectacole din ultimele două stagii, alături de noile premiere. Ne pregătim pentru un turneu în Valea Jiului, cu spectacolul muzical **Păianjenul** de A. de Herz, o reușită artistică mai veche a colectivului nostru, ca și pentru un alt turneu, cu comedia **1, 2, 3 de Molnar Ferenc**, în județele Covasna și Harghita.

Teatrul de Stat din Sibiu

Gheorghe Dițu, președintele Comitetului oamenilor muncii, anunță:

Primul spectacol îl jucăm în fața publicului din Copșa-Mică: **Provinciالي**,

piesa de debut a lui Constantin Cucleban, în regia lui Nicu Gheorghe, tânăr regizor de film, care, la rîndul său, debutează în teatru.

La secția română mai pregătim, pentru începutul acestei stagiuni, **Clipa** de Virgil Stoenescu, după romanul lui Dinu Săraru, în direcția de scenă a lui George Teodorescu și în decorurile lui Todî Constantinescu. De asemenea, vom relua **Fedra**, în montarea lui Aureliu Manea și în scenografia Clarei Manea. În rolul Fedrei, Anca Neculce-Maximilian, Hipolit, Alexandru Bălan. La secția germană, **Jocul** de Ion Băieșu. Regizorul Hanns Schuschnig și scenografa Maria Bodor repetă **Mirosul nebun al finului proaspăt cosit**, piesa scriitorului din R.D.G. Rudy Strahl. Alte proiecte, **Mielul turbat** de Aurel Baranga și un titlu din repertoriul clasic: **Inelul lui Gyges** de Fr. Hebbel, piesă încredințată regizorului-oaspete Henri Simon din Hamburg.

La ce lucrează regizorii?

Răspund:

- **Alexa Visarion**
- **Alexandru Colpacci**
- **Kineses Elemer**
- **Nicoleta Toia**
- **Nicolae Scarlat**
- **Alexandru Tocilescu**

Alexa Visarion

Mă pregătesc pentru montarea Vilegiaturistilor de Gorki la Teatrul Giulești. O piesă-examen pentru trupa teatrului și pentru programul sălii Majestic. Un program ce include texte majore, omogenizarea trupei, prezența regizorului creator. Piesa va favoriza cristalizarea valorilor și a câștigurilor trupei, cu care am colaborat și la realizarea altor spectacole, îmbogățirea ei, prin prezența în distribuție și a unor oaspeți, interpreți invitați din alte teatre. Pentru mine, spectacolul va însemna o explorare serioasă a complexului teritoriu gorkian.

Mă mai gîndesc la piesa lui Ibsen Un dușman al poporului, propunerea Teatrului de Stat din Oradea, și la Lorenzaccio, un Musset pe care doresc de multă vreme să-l montez la Giulești. Dar stagiunea o voi inaugura la Birlad, teatrul-gazdă al colocviilor noastre de regie, în care, conform promisiunilor, ar trebui să vină să lucreze cît mai mulți directori de scenă. După Puterea și Adevărul, lucrată aici anul

trecut, voi aduce acum o premieră pe țară: Da, piesa scriitorului francez Gabriel Arout; un text agăajat, despre responsabilitatea omului în fața istoriei, o piesă cu două personaje, manipulate inițial de naziști, în scopul de a le determina să se distrugă reciproc, și care sfîrșesc prin a se solidariza, spunînd „Nu” fascismului și „Da” solidarității oprimaților. Pregătesc acest spectacol pentru ediția din acest an a Colocviului de regie și, fără îndoială, pentru publicul birlădean.

Alexandru Colpacci

Pe „masa” mea de lucru, trei mari montări: Astă seară se improvizează (Pirandello), O scrisoare pierdută (Caragiale), Tango (Mrožek). Toate trei, la Oradea. Spectacolul Pirandello va fi, cred și sper, o reprezentație specifică Teatrului din Oradea. Scenariul avînd o canava oarecum liberă, discutăm, deci, despre viața teatrală din orașul nostru,